

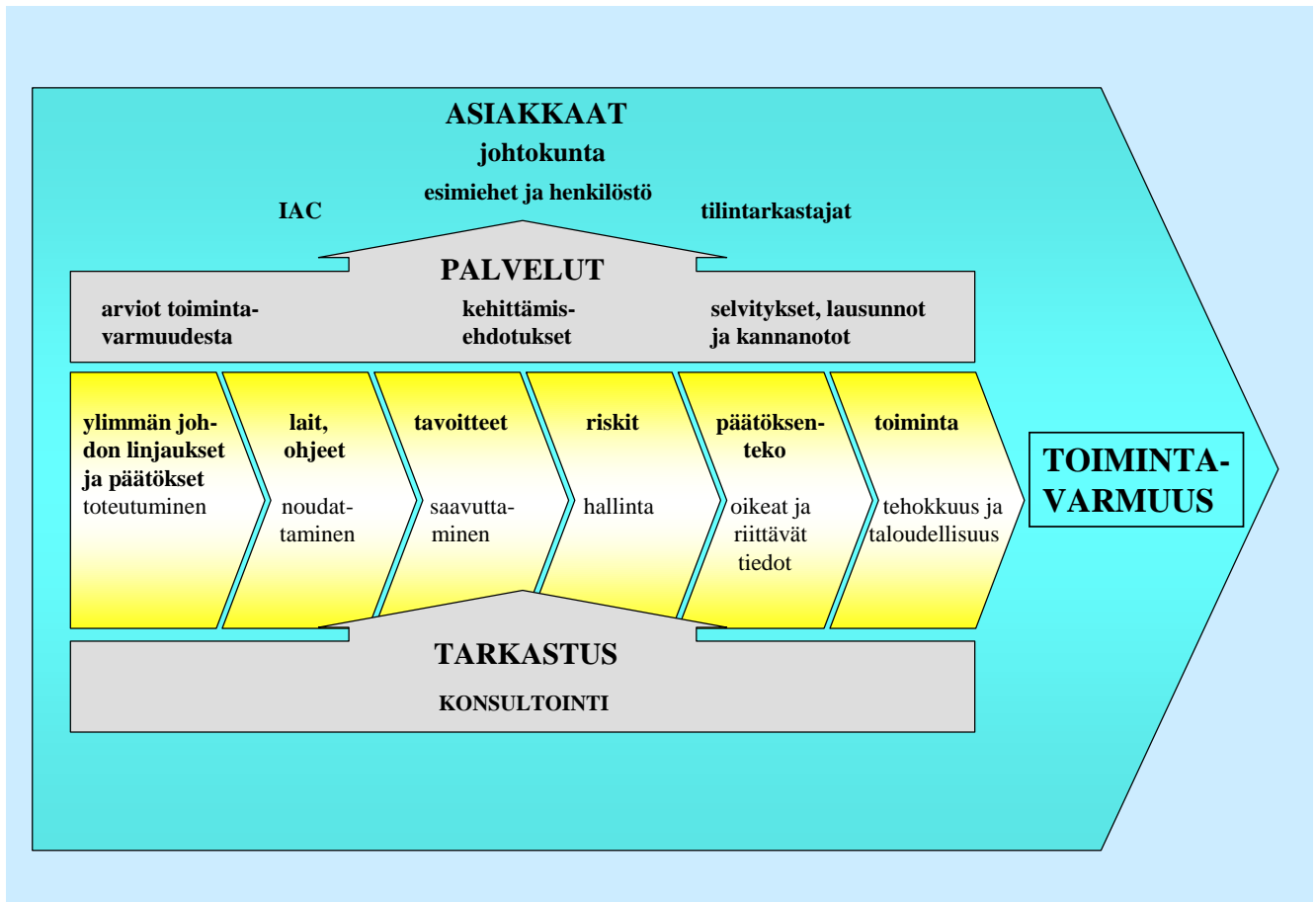

3.4.2017

Julkinen

Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet

Suomen Pankin johtokunnan päätös 2.5.2017

Sisäinen tarkastus on johdon väline sisäisen valvonnan tarkastamiseen, arviointiin ja edistämiseen. Riippumattomalla ja objektiivisella tarkastus-, arviointi- ja varmistus- sekä rajoitetusti harjoitetulla konsultointitoiminnallaan sisäinen tarkastus suojaa ja kasvattaa Suomen Pankin aineetonta ja aineellista arvoa vaikuttamalla riskienhallinnan, valvonnan sekä johtamisen ja hallinnon taloudellisuuteen, tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen sekä edistämällä pankin tavoitteiden saavuttamista.

Sisäinen tarkastus osallistuu Euroopan keskuspankkijärjestelmän (EKPJ:n) sisäisten tarkastusten yhteistyöhön sisäisen tarkastuksen komiteassa (Internal Auditors Committee, IAC) ja sen alaisissa työryhmissä.

Sisäinen tarkastus tuottaa Finanssivalvonnalle sen tarvitseman sisäisen tarkastuksen palvelun.

3.4.2017

Julkinen

Yksikön visio

Yksikköä arvostetaan sisäisen tarkastuksen ammattilaisina. Yksikkö on haluttu ja luotettu yhteistyökumppani.

Yksikössä on hyvä työskennellä.

Toiminta-alue

Sisäisen tarkastuksen arvioinnin toiminta-alue kattaa pankin ja Finanssi- valvonnan kaikkien osastojen ja yksiköiden toiminnan erityisesti seuraavista näkökulmista:

- strategisesti merkittävät ja riskialttiit toiminnot, prosessit ja järjestelmät tarkastetaan riittävän usein
- toteutetaan IAC:n koordinoimat tarkastukset ja muut IAC-hankkeet
- osallistutaan IAC:n ja sen työryhmien työskentelyyn
- tuotetaan kokonaisarviot riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien toimintavarmuudesta
- toteutetaan erikseen määrätyt toimeksiannot.

Myös kolmannelta osapuolelta hankitut palvelut ja niiden tuottaminen kuuluvat sisäisen tarkastuksen toiminta-alueeseen siinä laajuudessa kuin palveluntoimitussopimuksissa on määritelty. Sisäinen tarkastus ei kuitenkaan vastaa tarkastusoikeuden sisällyttämisestä esimerkiksi palveluntoimitussopimuksiin.

Tiedonsaantioikeus

Yksiköllä on oikeus saada käyttöönsä kaikki toimintansa kannalta tarpeelliset tiedot ja asiakirjat sekä tarvittaessa asiantuntija-apua osastoilta ja yksiköistä. Sisäisellä tarkastuksella on myös oikeus saada tarkastustyön edellyttämässä laajuudessa pääsy pankin kaikkiin tiloihin ja tietojärjestelmiin.

Sisäinen tarkastus on velvollinen turvaamaan sille annettujen tietojen säilymisen luottamuksellisina lakien ja sisäisten tarkastajien ammattietiikan edellyttämällä tavalla.

Asema organisaatiossa

Sisäinen tarkastus toimii hallinnollisesti pääjohtajan alaisuudessa ja vastaa tarkastusten tuloksista johtokunnalle. IAC:n koordinoimien tarkastusten Suomen Pankkia koskevista tuloksista yksikkö vastaa myös IAC:lle.

Tarkastus- ja konsultointitoiminnan riippumattomuuden turvaamiseksi sisäisellä tarkastuksella ei ole oikeutta osallistua arvioinnin kohteena olevien toimintojen päätöksentekoon.

Tavoitteet

Sisäisen tarkastuksen tavoitteena on edistää pankin toimintavarmuutta. IAC-yhteistyössä tavoitteena on tukea myös EKPJ:n toimintavarmuuden kehittymistä.

3.4.2017

Julkinen

Toimintavarmuudella tarkoitetaan sitä, että pankki

- noudattaa lakeja ja säännöksiä
- tunnistaa tavoitteiden saavuttamista uhkaavat keskeiset riskit ja hallitsee ne tarkoituksenmukaisella tavalla
- saavuttaa tavoitteensa
- tekee päätökset oikeiden, riittävien ja oikea-aikaisten tietojen perusteella
- toimii tehokkaasti ja taloudellisesti
- toimii ylimmän johdon linjausten ja päätösten mukaisesti.

Yksikön sisäisenä tavoitteena on, että sen osaaminen, toimintatavat, työmenetelmät ja palvelut ovat kansainvälisesti korkeatasoiset.

Asiakkaat ja palvelut

Sisäisen tarkastuksen ensisijainen asiakas on Suomen Pankin johtokunta. Muita asiakkaita ovat osastojen ja yksiköiden esimiehet ja henkilöstö sekä IAC ja tilintarkastajat. Yksikkö tuottaa sisäisen tarkastuksen palveluita myös Finanssivalvonnalle.

Sisäinen tarkastus tuottaa asiantuntijapalveluita, joita ovat

- arviot tarkastelun kohteena olevan toiminnan, prosessin, järjestelmän, hankkeen, työmenetelmän tai toimintatavan toimintavarmuudesta
- kokonaisarviot organisaation toiminnan riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien toimintavarmuudesta
- kehittämisehdotukset toimintavarmuuden parantamiseksi
- selvitykset, kannanotot ja lausunnot
- erityistoimeksiantojen toteuttaminen
- tilintarkastajien ja Suomen Pankin välisen yhteistyön koordinointi.

Sisäisen tarkastuksen palvelut koskevat erityisesti seuraavia alueita:

- säädösten, määräysten ja sopimusten noudattamisen arviointi
- tavoitteiden asettamisen ja toteuttamisen sekä tuloksien seurannan arviointi
- riskienhallinnan arviointi
- organisaation toimivuuden arviointi
- raportoinnin ja sisäisten valvontamenetelmien luotettavuuden, riittävyyden ja tarkoituksenmukaisuuden arviointi
- resurssien taloudellisen käytön arviointi
- väärinkäytösten estämis- ja omaisuuden turvaamistoimenpiteiden arviointi
- johtokunnan päätösten ja organisaation ohjeiden noudattamisen sekä ohjeiden tarkoituksenmukaisuuden arviointi

3.4.2017

Julkinen

Työmenetelmät

Palveluiden tuottamisessa käytetään ensisijaisesti tarkastuksia. Tarkastuspalveluiden täydennyksenä voidaan lisäksi käyttää konsultointia. Palvelut tuotetaan omia resursseja ja ulkoisia asiantuntijapalveluita joustavasti yhdistäen. Sisäinen tarkastus voi lisäksi hyödyntää työssään muiden arviointi-, varmistus- ja konsultointipalveluiden tuloksia soveltuvin osin.

Tarkastukset ovat objektiivista havaintojen kokoamista ja merkityksellistämistä. Niiden tarkoituksena on tuottaa organisaatiolle riippumaton arvio riskienhallinnasta, valvonnasta tai johtamis- ja hallintoprosesseista.

Tarkastustehtävään kuuluu tarkastuksen tavoitteiden määrittely, usein riskianalyysin pohjalta, todentavan aineiston hankkiminen ja analysointi, päätelmien tekeminen ja tarvittaessa suositusten antaminen epäkohtien korjaamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Todentava aineisto hankitaan esimerkiksi analyttisin menetelmin, tutkimalla asiakirjoja, havainnoinnilla ja haastatteluilla. Tarkastusta kuvataan ja suositukset annetaan tarkastusraportissa. Siihen voidaan sisällyttää tarkastuskohteen vastuuhenkilöiden kannanotot kehittämissuositusten toteuttamisesta.

Sisäinen tarkastus arvioi annettujen suositusten tilaa ja toteutumista säännöllisesti.

Sisäisen tarkastuksen konsultointipalvelut ovat neuvonanto- ja muita sen luonteisia palveluita, joiden tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa pankin toiminnolle ja ehdotuksia pankin riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien kehittämiseksi. Sisäisen tarkastuksen riippumattomuuden turvaamiseksi konsultoinnin luonne ja laajuus sovitaan asiakkaan kanssa. Konsultointipalveluja ovat muun muassa neuvonta (ml. yksittäiset kannanotot ja kommentit), itsearviointien ohjaus ja koulutus sisäisen tarkastuksen asiantuntemuksen alueella. Esimerkiksi kehityshankkeissa sisäinen tarkastus voi olla edustettuna johto-, projekti- tai tukiryhmässä mutta ilman operatiivista vastuuta. Yksikön asiantuntijan tehtävänä on tuoda päätöksenteon tueksi järjestelmiin, työkulkuihin yms. liittyviä perusteltuja toimivuus-, luotettavuus- ja turvallisuusnäkökohtia, mutta niiden toteuttamisesta päättävät asianomaiset vastuuhenkilöt ja -yksiköt.

Raportointi

Tarkastus- ja konsultointityön tulokset raportoidaan liitteen 1 mukaisesti. Tarkastuskertomukset liitteineen, esimerkiksi tarkastuskohteen vastine, ovat julkisuuslain¹ tarkoittamia asiakirjoja ja ne ovat julkisia, ellei niitä julkisuuslain 24 §:n tai muiden säädösten perusteella ole pidettävä salassa.

Kirjallisen raportoinnin asemasta tai lisäksi tulokset voidaan esitellä suullisesti.

¹ laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)

3.4.2017

Julkinen

Tarkastusten tulokset voidaan saattaa käsiteltäväksi johtokunnan kokouksessa pääjohtajan ja tarkastuspäällikön erikseen sopimalla tavalla.

Vuosisuunnitelma

Tarkastushankkeet ja ennakoitavissa olevat merkittävimmät konsultointihankkeet yksilöidään vuosittain toiminnansuunnittelun yhteydessä. Yksikkö voi muuttaa suunnitelmaansa toimintaympäristön muutosten edellyttämällä tavalla. Johtokunta hyväksyy hankesuunnitelman ja sen merkittävät muutokset. Suunnitelman toteutumisesta raportoidaan pääjohtajalle kaksi kertaa vuodessa ja johtokunnalle vuosittain.

Tarkastus- ja konsultointihankkeiden valinnassa otetaan huomioon muun muassa

- toiminnan merkitys pankin strategisten tavoitteiden toteutumisen kannalta
- toimintaan liittyvät riskit
- kontrollijärjestelmän riittävyys ja toimivuus
- aiemmat tarkastukset
- tilintarkastajien tekemä työ ja sen tulokset
- pääjohtajan linjaukset
- johtokunnan ja muiden asiakkaiden näkemykset.

Yksikön vuosisuunnitelmaan sisällytettävät IAC:n tarkastushankkeet sisäisen tarkastuksen komitea valitsee omien suunnitteluperiaatteidensa mukaisesti. IAC:n vuosisuunnitelman hyväksyy EKP:n neuvosto. Finanssivalvontaa koskevat hankkeet hyväksytään Finanssivalvonnan sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Vuosisuunnitelmassa otetaan huomioon myös yksikön toiminnan ja sisäisen tarkastuksen henkilöstön kehittämiseen liittyvät tehtävät.

Sisäisen tarkastuksen suunnitellusta ja toteutuneesta toiminnasta raportoidaan liitteen 2 mukaisesti.

Resurssit

Yksiköllä tulee kokonaisuutena olla

- kansainvälisesti kilpailukykyistä sisäisen tarkastuksen ammattiosaamista
- tarkastus- ja konsultointityön edellyttämää osaamista keskuspankin ydin- ja tukitoimintojen alueilla
- korkeatasoista väline- ja menetelmäosaamista.

Yksikön resursseina käytetään myös ulkopuolisia sisäisen tarkastuksen asiantuntijapalveluita.

3.4.2017

Julkinen

Muut toimintaa ohjaavat periaatteet

Yksikkö noudattaa tässä kuvattujen toimintaperiaatteiden lisäksi

- pankin toimintaa ohjaavia lakeja ja säännöksiä
- pankin linjauksia ja muita sisäisiä toimintaohjeita
- EKPJ:n sisäisen tarkastuksen toimintaohjetta (Audit Charter), IAC:n tarkastuskäsikirjaa ja muita IAC:n sopimia toimintaperiaatteita
- Institute of Internal Auditorsin (IIA:n) määrittelemiä sisäisen tarkastuksen pääperiaatteita, eettisiä sääntöjä, kansainvälisiä ammattistandardeja sekä sisäisen tarkastuksen määritelmää.

Näiden toimintaperiaatteiden toteutusta ohjaavat tarvittavilta osin erilliset tarkastuspäällikön hyväksymät menettelytapaohjeet. Toimintaperiaatteita toteuttaessaan sisäinen tarkastus noudattaa soveltuvin osin myös IIA:n hyväksymiä, käytännön tarkastustyötä ohjaavia suosituksia.

Laadunvarmistusjärjestelmä

Laadunvarmistus toteutetaan ja siitä raportoidaan IIA:n ja ISACAn kansainvälisten ammattistandardien edellyttämällä tavalla. Se kattaa muun muassa yksittäisten tarkastus- ja konsultointitehtävien laadunvalvonnan sekä sisäisen tarkastuksen toiminnan säännölliset sisäiset ja ulkoiset arvioinnit ja näiden perusteella sovittavat kehittämistoimenpiteet.

LIITTEET

- 1 Palvelutuotannon tulosten raportointi
- 2 Sisäisen tarkastuksen hallinnollinen raportointi

3.4.2017

Julkinen

Liite 1

PALVELUTUOTANNON TULOSTEN RAPORTOINTI

Raportin saaja	Johto- kunta	Tarkas- tuskoh- teen johto	Toimeksi- antaja	Tarkas- tukseen osallistu- neet	IAC	Tilintar- kastajat ²
Raportti						
Tarkastukset						
Tarkastuskertomus, tarkastuskohteen johdon kannanotto	X ³	X		(X)		X
IAC-tarkastukset, kansallinen osuus						
Tarkastuskertomus, tarkastuskohteen johdon kannanotto	X	X		(X)		X
Yhteenveto (Overall Assess- ment)	X	X		(X)	X	X
Havainnot (Findings)		X		(X)	X	X
Seurantatarkastukset						
Suosittelun tilan ja toimeenpa- non arviointi	X	X			X	X
Yhteenvetotilasto	X	X				X
Erityistoimeksiannot						
Toimeksiantajan kanssa sovit- tava tapauskohtainen rapor- tointi			X			X
Konsultointi						
Kommentit, suositukset, kan- nanotot, selvitykset, lausunnot			X			(X)
Kokonaisarviot						
Kokonaisarvio pankin riskeistä; sisältyy toimintakertomukseen	X	X				X

² sisäisen tarkastuksen toimintakertomuksen yhteydessä

³ tarkastuskertomukset toimitetaan tiedoksi myös Finanssivalvonnan johtokunnalle ja johtajalle silloin kun ne koskevat toi-
mintoja, jotka palvelevat sekä Suomen Pankkia että Finanssivalvontaa

3.4.2017

Julkinen

Liite 2

SISÄISEN TARKASTUKSEN HALLINNOLLINEN RAPORTOINTI

Raportin saaja	Pääjohtaja	Johto- kunta	Tarkastus- kohteet (osp)	SP intranet	Tilintar- kastajat
Raportti					
Toiminnan suunnittelu ja seuranta					
Budjetti ja henkilöstösuunnitelma	X	X			X
Hankesuunnitelma	X	X	X	X	X
Puolivuosiseuranta	X				X
Tavoite- ja tuloraportointi ⁴	X	X	X	X	X
Toimintakertomus					
Yhteenvedo kertomusvuoden toiminnasta: toimintasuunnitelman toteutuminen, arvio tavoitteiden saavuttamisesta, keskeiset tu- lokset sekä kokonaisarvio pankin riskeistä.	X	X	X	X	X

Jakelu

Intranet

⁴ raportointi johdon sihteeristön kautta